

ADJECTIVUL (II)

1. **Gradele de comparație** (sau de intensitate) sunt **formele** pe care le ia adjectivul pentru a arăta în ce măsură un obiect are o însușire în raport cu alte obiecte sau cu alte momente ale existenței sale.

a) **Gradul pozitiv** – exprimă însușirea, fără a o compara: *mare*;

b) **Gradul comparativ** – exprimă însușirea prin raportare la însușirea altui obiect sau la însușirea obiectului într-un alt moment al existenței sale:

***comparativ de inferioritate:** *mai puțin mare*;

***comparativ de egalitate:** *la fel de/tot atât de/tot așa de mare*;

***comparativ de superioritate:** *mai mare*.

c) **Gradul superlativ relativ** – însușirea este prezentă în cel mai înalt/mai scăzut grad, în comparație/relație cu aceeași însușire a celorlalte obiecte dintr-un grup:

***superlativ relativ de inferioritate:** *cel mai puțin mare*;

***superlativ relativ de superioritate:** *cel mai mare*.

d) **Gradul superlativ absolut** – însușirea este prezentă în grad înalt/scăzut, fără a fi comparată:

***superlativ absolut de inferioritate:** *foarte puțin mare*;

***superlativ absolut de superioritate:** *foarte mare*.

Atenție!

Gradul superlativ se poate exprima și prin alte modalități:

- prin elementele *extra-*; *ultra-*; *stra-*; *arhi-*: *extrafin*, *străvechi*, *arhiplin*, *ultramodern etc.*
- prin construcțiile: *extraordinar (de)*; *nemaipomenit (de)*; *grozav (de)*; *din cale afara (de) etc.*
- prin repetarea adjectivului: *(copac) înalt- înalt*; *(apă) adâncă, adâncă*; *(fată) frumoasă, frumoasă etc.*
- prin lungirea unui sunet: *maaare*, *galllben*, *rooosu etc.*
- prin comparații: *roșu ca focul*; *alb ca varul*; *iute ca gândul etc.*

e) **Adjective fără grade de comparație :**

Există și adjective care exprimă însușiri care nu pot fi comparate, pentru că:

a) *sensul lor deja indică gradul maxim sau minim al însușirii*: **inferior**; **superior**; **extrem**; **optim**; **suprem**; **ultim etc.**

b) *exprimă însușiri cu caracter absolut, adică însușiri care, prin natura lor, nu permit comparația*: **complet**; **general**; **întreg**; **gigantic**; **perfect**; **petrolifer**; **unic**; **principal**; **viu**; **veșnic etc.**

2. Funcție sintactică:

Pentru că exprimă o însușire a unui obiect, de cele mai multe ori, adjectivul este subordonat unui substantiv, îndeplinind funcția sintactică de **atribut**. Un atribut exprimat prin adjectiv este numit, pe scurt, **atribut adjectival**:

Pe cerul **senin**, soarele **luminos** își trimitea razele **călduțe** spre pământul încă **înfrigorat**.

În enunțul de mai sus, există patru **attribute adjectivale**: *senin*, *luminos*, *călduțe*, *înfrigorat*.

Sunt **attribute** pentru că determină (însoțesc, completează) substantivele *cerul*, *soarele*, *razele*, *pământul*.

Pentru că sunt exprimate prin adjective, sunt numite attribute adjectivale.

3. **Analiza morfologico-sintactică**: felul (propriu-zis sau provenit din verb la participiu), invariabil/variabil (... forme), se acordă cu substantivul... (gen..., număr...), gradul de comparație...; funcție sintactică... .

Exemplu: A primit un ursuleț mare din pluș.

mare- adjectiv propriu-zis, variabil (două forme), se acordă cu substantivul *ursuleț* (masculin, singular), gradul pozitiv; atribut adjectival.

Frunzele cele mai uscate ale copacilor au căzut.

cele mai uscate- adjectiv provenit din verb la participiu, variabil (patru forme), se acordă cu adjectivul *frunzele* (feminin, plural), gradul superlativ relativ de superioritate, atribut adjectival.